

Posudek disertační práce

Doktorand: MgA. Karolína Garguláková
Název práce: Implementace fikce do dokumentárního žánru: Doc-fi v současné české a slovenské kinematografii
Školitel: doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
Studijní obor: 8206V102 Multimédia a design
Studijní program: P8206 Výtvarná umění

Předložená práce se zabývá prostupováním žánrů fikčních a non fikčních audiovizuálních děl, jak z prostředí kinematografického, tak v rámci televizní tvorby. Práce obsahuje tezi, že přítomnost fikčních postupů v rámci dokumentárního filmu zvyšuje atraktivitu díla pro diváky, distributory a producenty. To se oponentka snaží prokázat nejen v rámci výzkumně analytické části, ale také v části praktické, umělecké.

Aktuálnost tématu

Dle mého názoru je téma stále aktuální, jak oponentka sama píše, prostupování fikce do dokumentárního filmu je patrné hned v počátcích kinematografie, viz například ve snímku Roberta Flahertyho Nanuk - člověk primitivní (Nanook of the North, 1922). Fikce a non fikce stojí vedle sebe, přibližují se a prolínají již od počátku kinematografie.

Fiktivní film je pro mě snem, dokumentární film bdělostí. Jedno bez druhého nemůže existovat samo o sobě, protože se navzájem ovlivňují. Nelze snít bez prožitků z bdění a bdět bez snů je jako masturbace bez představ.

V současné době je tolik mediálního smogu – na youtube, instastories či na internetu vůbec, že mnohdy ani autoři videí už sami neví, co je fikce a co je skutečnost. Jejich osobnosti se již ve velmi mladém věku vyvíjí na základě „likeů“ a anonymních komentářů. Z tohoto důvodu je jakákoliv práce, která přispívá k mediální gramotnosti, velmi prospěšná.

Splnění cílů disertační práce

V předložené doktorské práci si oponentka vytyčila následující cíle:

- Deskripce zkoumaného fenoménu prostřednictvím sekundární literatury
- Ověření tezí a hypotéz u tvůrců konkrétních audiovizuálních děl prostřednictvím strukturovaných rozhovorů
- Explikace realizace celovečerního filmu, který uplatňuje postupy popisované v teoretické části práce

Dle mého názoru bylo splnění těchto cílů naplněno. Ve výzkumně analytické části mně pouze chyběla psychologicko-analytická kapitola, která by nahlédla vnímání fiktivního či dokumentárního filmu podle skutečné události z jiného úhlu pohledu. Oponentka vedla rozhovory s výraznými tvůrci, kteří patří, snad až na výjimky, ke špičce české a slovenské dokumentární tvorby. Jejich vnímání prostupnosti fikce a non fikce pak působilo velmi osvěžujícím dojmem.

Co se týče praktické části disertační práce, tak fakt, že film Batalive už záhy po svém uvedení rezonuje v evropském kontextu, hovoří za vše.

Stanovisko k postupu řešení, k výsledkům a přínosům disertační práce

Oponentka projevila velkou znalost žánrů a jejich specifik, která ještě více napomáhají v orientaci mezi fikcí a non fikcí. Teoretická část tvoří výběr příkladů výrazných snímků napříč historickými a technologickými změnami a jejich vývojem. U explikace realizace celovečerního filmu mě překvapila míra otevřenosti, osobního až intimního vkladu oponentky. Její poznatky a producentské kotrmelce jsou tak mnohem uvěřitelnější a dodávají práci větší dosah.

Přínosy práce pro vědu a praxi

Peter Kerekes, Lukáš Kokeš, Jan Gogola ml., Vít Klusák či Martin Dušek jsou osobnosti, které se výrazně podepisují na směřování českého a slovenského dokumentárního filmu a potažmo i filmu na hraně mezi fikcí a non fikcí. Velkou cenu pro vědu bude mít propojení jejich filmů a přemýšlení o fiktivním či dokumentárním filmu i jejich pokusy hranici mezi těmito žánry nalézt, spojit či prolomit.

Z hlediska praxe je velmi výmluvná část o vzniku filmu Batalive. Přínosný je popis proměn vlastního námětu i prezentací pro programovou radu ČT, režijně-producentských vnitřních bojů i představení výsledného celovečerního filmu, ve kterém se všechny tyto proměny a poznatky odráží.

Otázky k obhajobě

Kde jsou podle Vás hranice fikčního a non fikčního filmu? Je to dáno užitím herců a neherců, nebo spíše způsobu snímání?

Jak se poznatky z této disertační práce promítnou do Vaší další práce?

Závěrečné stanovisko

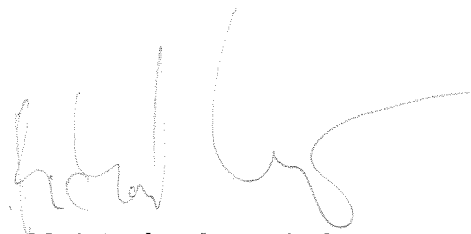
Práce je napsaná na velmi dobré odborné a vědecké úrovni. Doktorand v práci prokazuje zvládnutí vědecké formy práce a schopnost samostatně tvořivě vědecky pracovat.

Na základě výše uvedeného hodnocení a skutečnosti, že předložená disertační práce „Implementace fikce do dokumentárního žánru: Doc-fi v současné české a slovenské kinematografii“ přináší nové poznatky pro rozvoj vědního oboru a praxi

doporučuji

disertační práci k obhajobě a po úspěšném obhájení udělit MgA. Karolíně Gargulákové titul Ph.D.

V Blansku 25. 11. 2017

MgA. Richard Komárek
Česká televize
dramaturg, režisér